

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **D. H.**, zast. JUDr. Alešem Adámkem, advokátem, se sídlem Bojčenkova 1, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 8. 2008, č. j. 60 Az 20/2008 - 23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Zástupci žalobce JUDr. Aleši Adámkovi, advokátu, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 5712 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 25. 8. 2008, č. j. 60 Az 20/2008 - 23, zamítl žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-165/VL-07-12-2008, ze dne 28. 2. 2008, a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Předmětným rozhodnutím žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný v rozhodnutí uvedl, že z výpovědi žalobce vyplynulo, že ačkoliv měl možnost se svobodně pohybovat na území České republiky, a tedy i vejít do kontaktu se zástupci státních orgánů České republiky, této možnosti nevyužil a žádost o udělení mezinárodní ochrany podal až poté, kdy mu bylo uloženo správní vyhoštění a stanovena lhůta pro vycestování. Skutečnosti, které žalobce uvedl v žádosti o udělení mezinárodní ochrany, mu byly známy již dříve a v podání žádosti mu v této době nebránily žádné objektivní okolnosti.

Proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě č. j. 60 Az 20/2008 - 23, podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a zákona č. 150/2002, soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že stěžovateli byla soudní ochrana již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 933/2006, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.),

apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné, ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany není jenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájmem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Zde je nutné uvést, že stěžovatel žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud tak mohl přijatelnost kasační stížnosti posoudit pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kritérií.

Stěžovatel v kasační stížnosti označil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Namítal, že správní orgán při svém rozhodování nezjistil náležitě, řádně a úplně skutkový stav věci a předmětnou věc rozhodl, aniž by přihlédl ke stěžovatelem tvrzeným skutečnostem uvedeným v žádosti o udělení mezinárodní ochrany, zejména k tomu, že stěžovateli hrozí na Ukrajině skutečné nebezpečí vážné újmy, a že stěžovatel není ochoten využít ochrany státu, jehož je občanem. S poukazem na ustanovení § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu stěžovatel tvrdil, že před správním orgánem prokázal, že mu v případě návratu do domovské země hrozí nelidské či ponižující zacházení. Vycestování stěžovatele do domovské země by tak bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Stěžovatel dále tvrdil, že se správní orgán dopustil porušení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, neboť žalovaný nevyšel při svém rozhodování ze spolehlivě a úplně zjištěného skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, „když napadené rozhodnutí správního orgánu není přesvědčivé“. Současně se měl žalovaný dopustit porušení ustanovení § 68 správního řádu, neboť ve svém rozhodnutí neuvedl veškeré úvahy, jimiž se řídil při svém rozhodování. Jelikož se žalovaný nevyrovnal s tvrzeními uváděnými stěžovatelem v rámci správního řízení je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné. Žalovaný pak ve svém rozhodnutí neuvedl ani, zda shledává popsané důvody za relevantní pro udělení doplňkové ochrany, či nikoliv, což opět činí napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným a nepřesvědčivým. Stěžovatel poukázal na rozpory uvedené v odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného, totiž, že stěžovatel neopustil území České republiky do 5. února 2008, a opakovaně poukazoval na skutečnost, že území České republiky opustil v prosinci 2006 a zpět se vrátil teprve dne 2. 8. 2007, kdy přicestoval na základě stále platného víza. Stěžovatel na základě uvedených důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud podotýká, že ve smyslu § 102 s. ř. s. je kasační stížnost opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, jímž se stěžovatel domáhá zrušení soudního rozhodnutí. Ve smyslu § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasačních stížnostech proti rozsudkům, či usnesením krajských soudů, nikoliv proti rozhodnutí správních orgánů. Požadavek stěžovatele na zrušení rozhodnutí žalovaného stojí mimo rozhodovací pravomoc Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud má tedy za to, že se stěžovatel kasační stížností domáhal zrušení rozsudku Krajského soudu v Ostravě.

Nejvyšší správní soud předesílá, že stěžovatel v průběhu správního řízení uváděl pouze ekonomické důvody (nemohl na Ukrajině najít práci, chtěl vydělat peníze a splatit dluh), poukazoval na možné problémy s věřitelem a vyjádřil potřebu legalizovat svůj pobyt v České republice. Problémy se státními orgány ani jiné potíže neuváděl.

Z uvedených tvrzení stěžovatele je zjevné, že v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Žalovaný proto žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona o azylu.

Azylovou irelevantnost ekonomických problémů vyjádřil Nejvyšší správní soud např. ve svém rozsudku ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, nebo ve svém rozsudku ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 - 54. Podle prvního z uvedených rozsudků *skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vybrožováním ze strany soukromé osoby a má zde ekonomické problémy, není bez dalšího ani důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ani důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů (§ 14 téhož zákona).*

Legalizaci pobytu jako důvodem žádosti o azyl se Nejvyšší správní soud zabýval např. ve svém rozsudku ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, nebo ve svém rozsudku ze dne 12. 10. 2006, č. j. 6 Azs 297/2005 - 53, či ve svém rozsudku ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005 - 43. V naposledy uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud vyslovil, že *institut azylu slouží lidem, kteří jsou v zemi původu pronásledováni ze zákonem stanovených důvodů (§ 12 zákona o azylu) a obecně není prostředkem pro řešení jakýchkoli problémů (ekonomických, osobních, rodinných) v zemi původu. Udělení azylu lze aplikovat pouze v omezeném počtu případů ve smyslu zákonem stanovených podmínek. Legalizace pobytu se záměrem vyhnout se případným nepříznivým důsledkům nezákonného pobytu na území ČR není v žádném případě důvodem pro mezinárodní ochranu formou azylu.* Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, *zákon o azylu sám určuje poměrně striktní pravidla, která musí žadatel o azyl, v případě, že chce získat azyl, splnit. To však není případ stěžovatele, který zcela zjevně zneužívá azylovou proceduru k legalizaci pobytu na území České republiky, což však nikdy nebylo účelem azylového řízení.*

Možné potíže stěžovatele s věřitelem představují problémy se soukromými osobami, které z hlediska českého práva nejsou azylově relevantním důvodem, ani důvodem pro přiznání doplňkové ochrany (dříve překážky vycestování). Překážku vycestování v případě potíží se soukromými osobami na Ukrajině řešil Nejvyšší správní soud např. ve svém rozsudku ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003 - 60, nebo v rozsudku ze

dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003 - 60, *žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami (s tzv. mafií) v domovském státě je podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu zřejmě bezdůvodná a to tím spíše, pokud žadatel podal Žádost o azyl až po delším pobytu v České republice a po policejní kontrole, což svědčí tomu, že důvodem Žádosti nebyly problémy žalobce se státními orgány domovského státu, ale toliko snaha o legalizaci pobytu v České republice. Na žadatele se v tomto případě nevztahuje ani překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění zákona č. 2/2002 Sb.*

Povinnost správního orgánu zjistit úplně a přesně skutečný stav věci je limitována tvrzeními žadatele o azyl (mezinárodní ochranu), jak Nejvyšší správní soud judikoval např. ve svém rozsudku ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 - 47, nebo ve svém rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 - 42.

Poukazoval-li stěžovatel na rozpory v rozhodnutí žalovaného, který uvedl, že stěžovatel pobýval na území České republiky nepřetržitě od 16. 9. 2006 do 5. 2. 2008, kdežto stěžovatel tvrdil, a i ze správní spisu vyplynulo, že v mezidobí od prosince 2006 do srpna 2007 byl na Ukrajině, Nejvyšší správní soud souhlasí s názorem vysloveným krajským soudem, že uvedené pochybení žalovaného nemělo vliv na zákonnost jeho rozhodnutí. Stěžovatel vyčerpал v průběhu svých dvou návštěv v České republice povolenou dobu pobytu, a jeho další více jak 7 měsíční pobyt na území České republiky byl nelegální. Ohledně tvrzení stěžovatele, že před správním orgánem prokázal, že mu v případě návratu do domovské země hrozí nelidské či ponižující zacházení, Nejvyšší správní soud uvádí, že podle obsahu správního spisu nejsou zřejmé žádné důvody svědčící tomuto tvrzení stěžovatele, neboť stěžovatel neuváděl žádné relevantní důvody ve smyslu ustanovení § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu. Nepodložené tvrzení stěžovatele, že rozhodnutí žalovaného je nepřesvědčivé, a že se žalovaný dopustil porušení ustanovení § 3 a § 68 správního řádu, Nejvyšší správní soud nesdílí a domnívá se, že rozhodnutí žalovaného bylo založeno na základě spolehlivě a úplně zjištěného skutkového stavu a bylo řádně odůvodněno s uvedením veškerých úvah, kterými se žalovaný řídil při hodnocení podkladů rozhodnutí a při výkladu právních předpisů.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu (zmíněné rozsudky jsou uveřejněny na www.nssoud.cz) poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, dospěl totiž k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Odměna ustanovenému zástupci stěžovatele byla stanovena za dva úkony právní služby ve výši 2100 Kč podle § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů [první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a písemné podání soudu podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) této vyhlášky], režijní paušál podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za každý úkon. Zástupce stěžovatele neprokázal, že by realizoval jakoukoli poradu s klientem, Nejvyšší správní soud proto považoval další poradu s klientem za součást převzetí a přípravy zastoupení. Zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto se podle § 35 odst. 8 s. ř. s. odměna zvyšuje o částku odpovídající této dani, která činí 19 % z částky 4800 Kč, tj. 912 Kč. Zástupci stěžovatele bude vyplacena částka ve výši 5712 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. dubna 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu